

<https://doi.org/10.31891/2307-5732-2025-351-56>

УДК 004.4:004.8:004.9

РИБИЦЬКИЙ ОЛЕКСАНДР

Харківський національний університет радіоелектроніки

<https://orcid.org/0000-0002-8508-7269>

e-mail: oleksandr.rybitskyi@nure.ua

ГОЛЯН ВІРА

Харківський національний університет радіоелектроніки

<https://orcid.org/0000-0002-7196-5286>

e-mail: vira.golan@nure.ua

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ДІАГНОСТИКА АВТОМОБІЛІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

У цій статті розглядаються можливості використання технології OBD-2 у поєднанні зі штучним інтелектом для створення інтелектуальної системи моніторингу роботи автомобіля. Основна ідея полягає в тому, щоб на основі даних, отриманих з усіх блоків керування автомобіля, аналізувати стан різних агрегатів (наприклад, якість палива, температурні режими, тиск рідин тощо) і в режимі реального часу виявляти потенційні несправності. Інтеграція ШІ дозволяє не лише виявляти закономірності, а й прогнозувати можливі аварійні ситуації, що може допомогти водіям уникнути дорогих ремонтів.

Ключові слова: OBD-2, штучний інтелект, моніторинг, діагностика, проблеми з паливом, автомобіль.

RYBITSKYI OLEKSANDR

GOLIAN VIRA

Kharkiv National University of Radioelectronics

INTELLIGENT CAR DIAGNOSTICS USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE

This paper presents a novel approach that leverages On-Board Diagnostics (OBD-2) technology integrated with artificial intelligence (AI) to develop an advanced vehicle monitoring system capable of real-time diagnostics and predictive maintenance. With modern automobiles becoming increasingly complex, traditional diagnostic systems often fail to detect subtle deviations in engine performance until a critical failure occurs. Our study aims to bridge this gap by combining rich data extracted from OBD-2 interfaces with robust AI algorithms, thereby providing drivers and technicians with early warnings and actionable insights to prevent costly repairs and enhance vehicle longevity. The proposed system utilizes various key diagnostic parameters provided by OBD-2, such as ignition timing advance, knock sensor readings (both voltage and retard), as well as short-term fuel trim (STFT) and long-term fuel trim (LTFT). These parameters are critical for assessing engine performance, as they can reveal the quality of fuel used and potential issues like improper combustion or engine knock. By establishing baseline performance metrics under optimal operating conditions, our method employs statistical and machine learning techniques to detect deviations that may indicate underlying problems. Data is continuously collected from the vehicle's electronic control units and preprocessed to eliminate noise and inconsistencies. Logistic regression is applied to classify the quality of fuel based on the observed sensor readings, while linear regression models predict adjustments in ignition timing. Furthermore, to capture the complex, nonlinear relationships inherent in the data, we implement a neural network model that improves the overall diagnostic accuracy. Experimental results demonstrate that our integrated system not only accurately classifies fuel quality but also reliably predicts potential engine malfunctions, offering early alerts and recommending corrective actions.

Keywords: OBD-2, artificial intelligence, monitoring, diagnostics, fuel problems, car.

Стаття надійшла до редакції / Received 12.03.2025

Прийнята до друку / Accepted 22.03.2025

Вступ

Сучасний автомобіль – це високотехнологічна система, оснащена численними датчиками та електронними блоками керування, які забезпечують його ефективну та безпечну експлуатацію. Завдяки впровадженню стандарту OBD-2 стало можливим отримання детальної інформації про роботу всіх основних агрегатів транспортного засобу. Проте традиційні методи діагностики зазвичай орієнтовані на виявлення несправностей лише після їх появи, що може призводити до несподіваних поломок та значних витрат на ремонт.

Інтеграція технологій штучного інтелекту з даними, отриманими через OBD-2, відкриває нові перспективи в області моніторингу та прогнозування стану автомобіля. Алгоритми машинного навчання здатні аналізувати великі об'єми даних, виявляти закономірності та тенденції, що дає змогу попередньо визначити потенційні проблеми задовго до їх критичного розвитку [1]. Особлива актуальність цього підходу зумовлена високими вимогами до якості палива сучасних двигунів, особливо тих, які обладнані турбомоторами та працюють із високим ступенем стиснення. Використання палива з невідповідним октановим числом може спричинити детонацію, що поступово руйнує двигун і веде до серйозних поломок.

Метою даної статті є дослідження можливостей інтеграції технології OBD-2 та штучного інтелекту для створення інтелектуальної системи моніторингу роботи автомобіля. Запропонований підхід дозволяє не лише в режимі реального часу відстежувати поточний стан агрегатів, але й прогнозувати можливі несправності, що сприятиме своєчасному проведенню профілактичного обслуговування та оптимізації експлуатаційних витрат. Використання інтелектуальних систем моніторингу має потенціал для збільшення терміну служби транспортних засобів.

Технологія OBD-2: можливості та обмеження

В даному розділі розглядаються технічні особливості стандарту OBD-2, який забезпечує доступ до великої кількості даних про роботу автомобіля, а також аналізуються його можливості та існуючі обмеження при застосуванні в сучасних системах діагностики та моніторингу.

Стандарт OBD-2 (On-Board Diagnostics) був розроблений для уніфікації методів збору даних про стан транспортного засобу [2], забезпечуючи:

- **стандартизований інтерфейс** - практично всі сучасні автомобілі обладнані OBD-2, що дозволяє використовувати єдине рішення для діагностики незалежно від виробника або моделі.

- **широкий спектр параметрів** - система дозволяє отримувати дані про роботу двигуна, такі як швидкість, оберти, температура антифризу, тиск в паливній системі, а також інформацію з інших блоків керування. Це дає змогу створити повну картину експлуатаційного стану автомобіля.

- **діагностичні коди несправностей** - у разі виникнення проблем електроніка автомобіля генерує коди несправностей, які допомагають швидко визначити походження несправності.

Попри свої численні переваги, стандарт OBD-2 орієнтований переважно на виявлення критичних відхилень, що може призводити до ігнорування невеликих але важливих змін у параметрах роботи вузлів авто.

Потенціал даних для діагностики

Завдяки даним отриманим через OBD-2 можна проводити детальний аналіз технічного стану автомобіля для виявлення ранніх ознак несправностей. Аналіз показників роботи автомобіля дозволяє виявити незначні відхилення, які можуть бути передвісниками майбутніх несправностей. Такий підхід допомагає проводити профілактичне обслуговування до виникнення критичних проблем.

Завдяки OBD-2 можливо відслідковувати параметри роботи двигуна після заправки, виявляючи аномалії, що свідчать про використання неякісного палива.

Стандартизований формат даних дозволяє не лише проводити локальну діагностику, а й інтегрувати інформацію в більш складні системи моніторингу, що використовують алгоритми штучного інтелекту для аналізу та прогнозування несправностей. Отже, технологія OBD-2 виступає потужним інструментом для збору даних про роботу автомобіля.

Проблематика якості палива та інші критичні параметри

В сучасних автомобілях, де високоточні технології контролюють роботу двигуна та супутніх систем, критично важливим аспектом є якість палива та інші параметри, що впливають на ефективність і безпеку експлуатації транспортного засобу. Далі розглянуто основні проблеми, пов'язані з використанням неякісного палива, а також аналізуються інші критичні параметри, що можуть свідчити про потенційні несправності.

Сучасні двигуни, особливо обладнані турбомоторами, вимагають використання палива з високим октановим числом. Недостатньо якісне пальне або бензин з невідповідним октановим числом може призвести до руйнування компонентів двигуна.

При кожній заправці можуть спостерігатися незначні відхилення у параметрах роботи двигуна, наприклад зміна показників детонації або коливання температури. Оскільки бортова система автомобіля повідомляє про проблему лише у випадку критичних відхилень, дрібні аномалії можуть залишатися непоміченими протягом тривалого часу, накопичуватись і призводити до серйозних поломок.

Використання додаткових пристроїв для збору даних через OBD-2 дозволяє виявляти невеликі відхилення, що свідчать про використання неякісного палива. Отже, водій може вчасно змінити АЗС або перейти на пальне з вищим октановим числом, що в перспективі зменшує ризик коштовного ремонту.

Система охолодження та система змащування є критично важливими для нормальної роботи двигуна. Відхилення температури антифризу або моторної оливи можуть свідчити про несправності в системах терморегуляції чи недостатню ефективність охолодження, що може призвести до перегріву двигуна.

Контроль тиску в паливній системі, гідравліці або системі охолодження допомагає виявити ранні ознаки потенційних несправностей, таких як забруднення фільтрів або несправність насосів. Невідповідність нормам тиску може стати сигналом для проведення профілактичного обслуговування.

Важливо враховувати, що окремо взяті параметри можуть давати обмежену інформацію. Лише комплексний аналіз даних з різних сенсорів дозволяє отримати повну картину стану автомобіля та виявити неочевидні закономірності, що можуть передвіщати майбутні несправності.

Отже, моніторинг якості палива та інших критичних параметрів за допомогою технології OBD-2 дозволяє не лише своєчасно виявляти потенційні несправності, а й здійснювати попереджувальне обслуговування, що є важливим для забезпечення надійної та безпечної роботи автомобіля. Інтеграція таких даних у систему штучного інтелекту відкриває можливості для більш глибокого аналізу та прогнозування, що допомагає мінімізувати ризики та знизити витрати на ремонт.

Інтеграція штучного інтелекту в систему моніторингу

Інтеграція технологій штучного інтелекту з даними, що отримуються через OBD-2, відкриває нові горизонти для моніторингу та аналізу роботи автомобіля. Використання алгоритмів машинного навчання дозволяє проводити глибокий аналіз отриманих даних, виявляти закономірності та

прогнозувати можливі несправності задовго до їх критичного розвитку [3]. Далі розглядаються основні напрямки використання ШІ в системах моніторингу автомобіля.

Штучний інтелект здатний швидко обробляти дані, що надходять з різноманітних сенсорів автомобіля, дозволяючи отримувати комплексну картину його роботи в режимі реального часу. Використання алгоритмів класифікації та кластеризації дозволяє оперативно виявляти відхилення від норми в роботі двигуна та інших систем. Це допомагає ідентифікувати потенційні проблеми, такі як незначні зміни температур, тиску або показників детонації, які можуть свідчити про використання неякісного палива чи інші несправності. Дані, отримані через OBD-2, можуть бути інтегровані з іншими джерелами інформації (наприклад, погодними умовами, стилем водіння тощо) для більш точного аналізу та прийняття рішень.

На основі історичних даних про роботу автомобіля можна створити прогностичні моделі, які дозволяють визначити ймовірність виникнення певних несправностей. Наприклад, аналіз параметрів роботи двигуна після заправки може допомогти передбачити проблеми, пов'язані з використанням неякісного палива. Інструменти, такі як регресійний аналіз або нейронні мережі, дозволяють виявити тренди в зміні параметрів роботи автомобіля. Це дає змогу прогнозувати потенційне погіршення стану агрегатів і попереджати водія про необхідність профілактичного обслуговування. Завдяки безперервному навчанню, система може адаптуватися до змін умов експлуатації автомобіля, враховуючи як технічні особливості конкретної моделі, так і індивідуальний стиль водіння [4].

На основі аналізу даних система може надсилати водієві сповіщення та рекомендації щодо оптимізації роботи автомобіля. Наприклад, у випадку виявлення незначних відхилень у показниках роботи двигуна після заправки, користувачу можуть бути запропоновані рекомендації щодо вибору іншої АЗС або використання палива з вищим октановим числом.

Попереднє виявлення потенційних несправностей дозволяє планувати технічне обслуговування ще до виникнення серйозних проблем, що значно знижує витрати на ремонт та підвищує надійність роботи автомобіля.

Інтеграція штучного інтелекту в систему моніторингу на базі OBD-2 створює можливість для комплексного аналізу роботи автомобіля, що дозволяє своєчасно виявляти потенційні несправності, надавати персоналізовані рекомендації та оптимізувати експлуатацію транспортного засобу. Це сприяє зниженню витрат на ремонт та продовженню терміну служби автомобіля.

Практичне застосування: сценарій з контролем якості палива

Далі описано сценарій використання інтегрованої системи моніторингу, яка поєднує дані, отримані через OBD-2, з алгоритмами штучного інтелекту для контролю якості палива. Алгоритм демонструє, як система може попереджати водія про можливі проблеми, пов'язані з використанням неякісного палива та пропонувати оптимальні заходи для профілактики несправностей.

- **Ініціація процесу.** Система автоматично отримує дані з OBD-2, що включають показники роботи двигуна, температурні параметри, а також дані, що можуть свідчити про детонацію або інші відхилення в роботі.

- **Визначення базових значень.** На основі історичних даних для конкретної моделі автомобіля формується базова лінія нормальної роботи двигуна. Це дозволяє порівнювати поточні показники з рекомендованими значеннями.

- **Аналіз параметрів роботи двигуна.** Штучний інтелект проводить аналіз отриманих даних, порівнюючи їх із базовими значеннями та встановленими нормативами для якісного пального.

- **Ідентифікація аномалій.** Будь-які відхилення, наприклад, незвичайне підвищення температури двигуна або зміни в показниках детонації, фіксуються системою як потенційно проблемні.

- **Виявлення аномалій та прогнозування несправностей.** Використовуючи алгоритми машинного навчання, система аналізує накопичені дані, визначаючи закономірності, що можуть свідчити про використання неякісного палива.

- **Передбачення ризиків.** Якщо виявлено послідовні відхилення від норми, система прогнозує можливе пошкодження двигуна через детонацію або інші негативні наслідки та готує рекомендації для водія.

- **Надання рекомендацій водієві.** У разі виявлення аномалій система надсилає сповіщення. Рекомендації можуть включати: перевірку якості палива та зміну АЗС на більш якісну, проведення додаткової діагностики в сервісному центрі або рекомендації щодо використання палива з вищим октановим числом для оптимізації роботи двигуна.

Завдяки ранньому виявленню невідповідностей у параметрах роботи двигуна, водій отримує можливість вчасно відреагувати на проблему, що допомагає уникнути коштовного ремонту в майбутньому. Система не лише забезпечує своєчасну діагностику, але й сприяє оптимізації роботи автомобіля, що підвищує загальну ефективність експлуатації транспортного засобу [5].

Практичний приклад демонструє значний потенціал інтеграції ШІ з OBD-2 для моніторингу якості палива. Подальші дослідження можуть розширити функціонал системи, інтегруючи додаткові параметри та адаптуючи алгоритми до різних умов експлуатації.

Практична частина дослідження: реалізація системи моніторингу

У даному розділі представлено практичну реалізацію прототипу інтелектуальної системи моніторингу, яка використовує дані з OBD-2 для аналізу роботи двигуна за такими параметрами:

- кут випередження запалювання
- knock sensor (Voltage та Retard)
- short term fuel trim (STFT)
- long term fuel trim (LTFT)

Параметри Short Term Fuel Trim (STFT) і Long Term Fuel Trim (LTFT) дозволяють оцінити, наскільки ЕБУ двигуна коригує кількість пального для підтримання стехіометричного співвідношення.

STFT відображає короткострокову корекцію впорскування пального, що реагує на зміни умов — наприклад, різке прискорення чи зміну складу палива.

LTFT визначає довгостроковий тренд, накопичений ЕБУ під час адаптації до постійних відхилень (засмічення паливний фільтр, знижена якість пального).

Для демонстрації роботи системи створимо синтетичний набір даних, що імітує показники, отримані з OBD-2. Ми припустимо, що у нормальному режимі (якісне паливо, позначається як **1**) параметри мають певні середні значення, а при використанні неякісного палива (позначається як **0**) спостерігаються відхилення, які описані в таблиці 1.

Таблиця 1

Параметри аналізу якості пального

Параметр	Середнє значення для якісного пального	Середнє значення для неякісного пального
Кут випередження запалювання	12°	9°
Knock Sensor Voltage	0.3 В	0.7 В
Knock Sensor Retard	0°	3°
STFT	близько 0%	+5%
LTFT	близько 0%	+3%

Дані межі показників є умовними, адже вони є індивідуальними для кожного автомобіля з певним видом двигуна (атмосферним або з турбонагнітачем), або ж бензинового чи дизельного. Для конкретного автомобіля ці дані мають бути скориговані.

Для роботи з автомобілем використовується бібліотека python-OBD [6]. А в якості платформа розробки і симуляції обрана Google Colab, або Colaboratory, яка є популярною платформою, створеною для написання й виконання Python-програм без необхідності налаштування спеціалізованого програмного забезпечення на локальному комп'ютері. Цей інструмент дає змогу працювати у хмарному середовищі, що особливо зручно для виконання складних обчислень, таких як моделювання, аналіз даних і навчання моделей машинного навчання [7].

Спочатку відбувається генерація даних, які емулюють роботу двигуна автомобіля в заданих границях, які час від часу виходять за межі нормальних даних. В цих випадках програма аналізує ці дані і видає відповідні повідомлення про відхилення в тих чи інших процесах роботи двигуна.

```

# -----
# Підготовка синтетичних даних для тренування моделі
# -----
# Для проблемних даних оновлюємо діапазони згідно з вимогами:
problematic_data = pd.DataFrame({
    "Knock Sensor Voltage": np.random.uniform(3.0, 5.0, 500),
    "Knock Retard": np.random.uniform(3.0, 8.0, 500),
    # STFT: відхилення за межами ±20% (випадкове негативне або позитивне
    # значення)
    "STFT": np.random.choice([-1, 1], size=500) * np.random.uniform(21.0, 30.0,
    500),
    # LTFT: абсолютне значення від 10 до 20 (може бути як негативним, так і
    # позитивним)
    "LTFT": np.random.choice([-1, 1], size=500) * np.random.uniform(10.0, 20.0,
    500),
    # EGT: значення понад 900°C (ризикові)
    "EGT": np.random.randint(901, 1001, 500),
    # Ignition Timing: або негативний (занадто низький) або занадто високий
    # (від 20 до 40)
    "Ignition Timing": [random.uniform(-10, -1) if random.random() < 0.5 else
    random.uniform(20, 40) for _ in range(500)],
    "Problem": [1] * 500
})
# Для нормальних даних:
normal_data = pd.DataFrame({
    "Knock Sensor Voltage": np.random.uniform(0.5, 2.5, 500),
    "Knock Retard": np.random.uniform(0.0, 2.0, 500),
    "STFT": np.random.uniform(-10.0, 10.0, 500),
    "LTFT": np.random.uniform(-5.0, 5.0, 500),
    "EGT": np.random.randint(300, 701, 500),
    "Ignition Timing": np.random.uniform(0.0, 15.0, 500),
    "Problem": [0] * 500
})

```

Рис. 1. Код для емуляції даних

Частина набору згенерованих даних представлено в таблиці 2.

Таблиця 2

Дані згенеровані для аналізу

	fuel_quality	ignition_advance	knock_sensor_voltage	knock_sensor_retard	stft	ltft
1	1	12.496714	0.324835	-0.023414	-1.764052	-0.600639
2	1	11.861736	0.330938	-0.180949	0.400157	-0.291694
3	1	12.647689	0.256480	0.900157	0.978738	-0.601707
4	1	11.523030	0.297607	-0.120467	2.240893	0.319039
5	1	12.765847	0.316861	-0.226170	1.867558	-0.249370

Основний код виконує розбиття даних, навчання моделей та прогнозування для задачі бінарної класифікації, використовуючи два альтернативні підходи – класифікатор RandomForest та глибоку нейронну мережу на базі TensorFlow з можливістю вибору моделі за допомогою прапорця. Набір даних спочатку ділиться на тренувальний і тестовий набори з використанням випадкового стану, а потім частина тренувальних даних додатково розбивається на валідаційний набір призначений спеціально для моделі TensorFlow. Модель RandomForest налаштовується з параметрами, такими як 200 оцінювачів, максимальна глибина 10 та мінімум 5 зразків для розбиття, а її точність перевіряється на тестових даних. Функція get_prediction приймає окремий запис даних, впорядковує його ознаки у необхідному порядку та повертає бінарний прогноз, використовуючи обрану модель – або модель TensorFlow, або RandomForest. Цей модульний підхід забезпечує гнучкість у проведенні експериментів і полегшує порівняння ефективності різних моделей. Його код зображено на рисунку з детальним поясненням в коментарях.

```
# Розбиття даних на тренувальний, тестовий та валідаційний набори
X_train, X_test, y_train, y_test = train_test_split(X, y, test_size=0.2, random_state=random.randrange(1, 10001))
# Для TF-моделі виділяємо валідаційний набір із тренувальних даних
X_train_tf, X_val_tf, y_train_tf, y_val_tf = train_test_split(X_train, y_train, test_size=0.2, random_state=42)
# Налаштування вибору моделі: USE_TF_MODEL=True для TensorFlow, інакше RandomForest
USE_TF_MODEL = True
# Тренування RandomForest моделі (фолбек або для порівняння)
model_rf = RandomForestClassifier(
    n_estimators=200,
    max_depth=10,
    min_samples_split=5,
    random_state=random.randrange(1, 10001)
)
model_rf.fit(X_train, y_train)
rf_predictions = model_rf.predict(X_test)
rf_accuracy = accuracy_score(y_test, rf_predictions)
print(f"Точність RF моделі: {rf_accuracy * 100:.2f}%")

# Функція тренування складної TF-моделі
def train_tf_model_complex(X_train, y_train, X_val, y_val):
    inputs = Input(shape=(X_train.shape[1],))
    x = layers.Dense(128, activation='relu')(inputs)
    x = layers.BatchNormalization()(x)
    x = layers.Dropout(0.3)(x)
    x = layers.Dense(64, activation='relu')(x)
    x = layers.BatchNormalization()(x)
    x = layers.Dropout(0.3)(x)
    x = layers.Dense(32, activation='relu')(x)
    x = layers.BatchNormalization()(x)
    x = layers.Dropout(0.2)(x)
    x = layers.Dense(16, activation='relu')(x)
    x = layers.BatchNormalization()(x)
    outputs = layers.Dense(1, activation='sigmoid')(x)
    model_tf = Model(inputs=inputs, outputs=outputs)
    model_tf.compile(optimizer='adam', loss='binary_crossentropy', metrics=['accuracy'])
    callbacks = [
        EarlyStopping(monitor='val_accuracy', patience=10, restore_best_weights=True, verbose=1),
        ReduceLROnPlateau(monitor='val_accuracy', factor=0.5, patience=5, min_lr=1e-6, verbose=1)
    ]
    history = model_tf.fit(X_train, y_train, epochs=100, batch_size=32,
                          validation_data=(X_val, y_val), callbacks=callbacks, verbose=1)
    loss, acc = model_tf.evaluate(X_val, y_val, verbose=0)
    print(f"Точність складної TF моделі: {acc * 100:.2f}%")
    return model_tf, history

if USE_TF_MODEL:
    X_train_tf_np = X_train_tf.values
    y_train_tf_np = y_train_tf.values
    X_val_tf_np = X_val_tf.values
    y_val_tf_np = y_val_tf.values
    tf_model, tf_history = train_tf_model_complex(X_train_tf_np, y_train_tf_np, X_val_tf_np, y_val_tf_np)

# Функція для отримання прогнозу
def get_prediction(data):
    feature_order = X.columns.tolist() # ["Knock Sensor Voltage", "Knock Retard", "STFT", "LTFT", "EGT", "Ignition Timing"]
    features = np.array([data[col] for col in feature_order]).reshape(1, -1)
    if USE_TF_MODEL:
        pred_val = tf_model.predict(features)[0][0]
        return 1 if pred_val > 0.5 else 0
    else:
        return model_rf.predict(pd.DataFrame([data]))[0]
```

Рис. 2. Основний код тренування моделі та прогнозування

На основі згенерованих даних відбувається аналіз даних на предмет наявності відхилень від нормальних значень. В разі такого відхилення користувач отримує інформаційне повідомлення з деталями проблеми та поясненням. На рисунку 3 зображено код цієї логіки.

```
# Функція аналізу проблемних даних
def analyze_problem(data):
    details = []
    if data["Knock Sensor Voltage"] > 3.0:
        details.append("Підвищена активність Knock-сенсора (детонація)")
    if data["Knock Retard"] > 3.0:
        details.append("Корекція кута запалювання через детонацію")
    if abs(data["STFT"]) > 20.0:
        details.append("Вихід STFT за межі  $\pm 20\%$  (проблеми з паливом)")
    if abs(data["LTFT"]) > 10.0:
        details.append("Вихід LTFT за межі  $\pm 10\%$  (системні збої)")
    if data["EGT"] > 900:
        details.append("Підвищена температура EGT (ризик для турбіни/каталізатора)")
    if data["Ignition Timing"] < 0:
        details.append("Двигун сильно «глушить» запалювання (негативний кут)")
    elif data["Ignition Timing"] > 15:
        details.append("Підвищений кут випередження запалювання (можливо під навантаженням)")
    return ", ".join(details) if details else "Усе в нормі"
```

Рис. 3. Код аналізу даних на предмет відхилень

На рисунку 4 зображено приклад виконання програми, коли було знайдено відхилення від норми показників knock-сенсора, а також підвищені показники детонації.

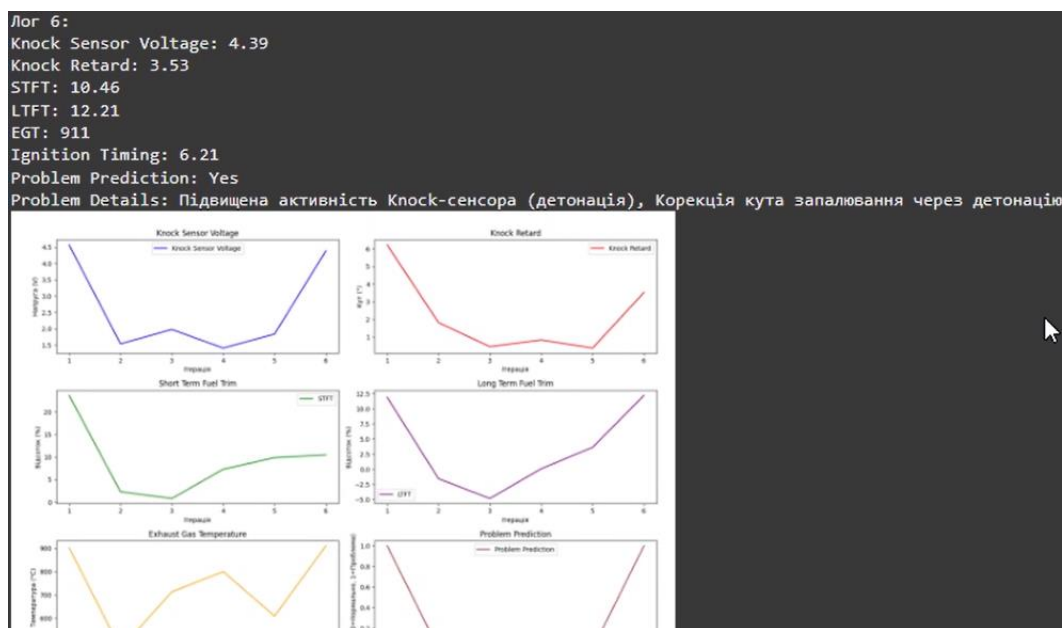

Рис. 4. Приклад аналізу даних

При цьому програма також будує наочні графіки, які ілюструють проаналізовані значення по всім параметрам роботи двигуна автомобіля, а також виводить повідомлення з усіма помилками в разі, якщо вони були знайдені алгоритмами аналізу або ж відображає повідомлення про нормальну роботу.

Висновки

У даній статті було розглянуто можливості інтеграції технології OBD-2 з алгоритмами штучного інтелекту для створення інтелектуальної системи моніторингу стану автомобіля. Аналіз отриманих даних з електронних блоків керування дозволяє не лише оперативно виявляти критичні несправності, але й своєчасно ідентифікувати незначні відхилення, що можуть свідчити про використання неякісного палива чи інші потенційні проблеми.

Стандарт OBD-2 забезпечує доступ до великого спектру параметрів, які є фундаментальними для аналізу стану автомобіля. Це створює можливості для комплексного моніторингу та виявлення навіть незначних змін у роботі систем транспортного засобу.

Використання алгоритмів штучного інтелекту дозволяє обробляти великі об'єми даних в режимі реального часу, виявляти аномалії та прогнозувати потенційні несправності. Такий підхід сприяє своєчасному виявленню проблем, що знижує ризик серйозних поломок та допомагає уникнути коштовного ремонту.

Практична реалізація демонструє, як система може аналізувати параметри роботи двигуна після заправки, виявляючи відхилення, які свідчать про використання неякісного палива. Це дозволяє водієві вчасно отримати рекомендації щодо оптимізації експлуатації автомобіля, що сприяє підвищенню ефективності його роботи.

Отже, інтеграція технологій OBD-2 та штучного інтелекту відкриває нові можливості для моніторингу та оптимізації роботи автомобілів. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розширення функціоналу системи, удосконалення алгоритмів прогнозування та інтеграцію з іншими сучасними технологіями.

Література

1. Peppes N., Alexakis T., Adamopoulou E., Demestichas K. Driving behaviour analysis using machine and deep learning methods for continuous streams of vehicular data // Institute of Communication and Computer Systems. – 2021. – DOI: 10.3390/s21144704.
2. Wikipedia. On-Board Diagnostics (OBD-II) [Електронний ресурс] // [веб-сайт]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/OBD-II>. – (Дата звернення: 21.03.2025).
3. Russell S. J., Norvig P. Artificial Intelligence: A Modern Approach. – 3rd ed. – Pearson, 2010. – ISBN 9780136042594.
4. Singh S. K., Singh A. K., Sharma A. OBD-II sensor diagnostics for monitoring vehicle operation and consumption // Advances in Information Communication Technology and Computing. Lecture Notes in Networks and Systems. – 2022. – Vol. 392. – DOI: 10.1007/978-981-19-0619-0_11.
5. Smith J., Johnson A. Integration of OBD-II technology for vehicle diagnostics in information systems // Proceedings of the International Conference on Information Systems (ICIS). – 2022. – Vol. 1. – P. 45–51.
6. Python-OBD. Документація [Електронний ресурс] // [веб-сайт]. – Режим доступу: <https://python-obd.readthedocs.io/en/latest/>. – (Дата звернення: 24.03.2025).
7. Google Colab. Офіційний сайт [Електронний ресурс] // [веб-сайт]. – Режим доступу: <https://colab.research.google.com>. – (Дата звернення: 23.03.2025).

References

1. Peppes N., Alexakis T., Adamopoulou E., Demestichas K. Driving behaviour analysis using machine and deep learning methods for continuous streams of vehicular data // Institute of Communication and Computer Systems. – 2021. – DOI: 10.3390/s21144704.
2. Wikipedia. On-Board Diagnostics (OBD-II) [Elektronnyi resurs] // [Veb-sait]. – Rezhym dostupu: <https://uk.wikipedia.org/wiki/OBD-II>. – (Data zvernennia: 21.03.2025).
3. Russell S. J., Norvig P. Artificial Intelligence: A Modern Approach. – 3rd ed. – Pearson, 2010. – ISBN 9780136042594.
4. Singh S. K., Singh A. K., Sharma A. OBD-II sensor diagnostics for monitoring vehicle operation and consumption // Advances in Information Communication Technology and Computing. Lecture Notes in Networks and Systems. – 2022. – Vol. 392. – DOI: 10.1007/978-981-19-0619-0_11.
5. Smith J., Johnson A. Integration of OBD-II technology for vehicle diagnostics in information systems // Proceedings of the International Conference on Information Systems (ICIS). – 2022. – Vol. 1. – P. 45–51.
6. Python-OBD. Dokumentatsiia [Elektronnyi resurs] // [Veb-sait]. – Rezhym dostupu: <https://python-obd.readthedocs.io/en/latest/>. – (Data zvernennia: 24.03.2025).
7. Google Colab. Ofitsiinyi sait [Elektronnyi resurs] // [Veb-sait]. – Rezhym dostupu: <https://colab.research.google.com>. – (Data zvernennia: 23.03.2025).